

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komitetui

2025-09-30 Nr. 1.02- 0360

DĖL DANIJOS PARLAMENTO „ŽALIOSIOS KORTELĖS“ INICIATYVOS

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai (toliau – Rūmai), susipažinę su Danijos parlamento inicijuota „Žaliosios kortelės“ iniciatyva dėl Europos Sąjungos (toliau – ES) veiksmų plano augalinės kilmės maistui (toliau – Iniciatyva), teikia pastabas bei pasiūlymus dėl Lietuvos pozicijos formavimo šios Iniciatyvos atžvilgiu.

Pirmiausia, pritariame siekiui stiprinti ES konkurencingumą, strateginę autonomiją ir mažinti priklausomybę nuo importuojamų baltyminių pašarų. Tai tiesiogiai susiję su gyvulininkystės sektoriaus konkurencingumu bei mūsų šalies maisto saugumu. Vietinė baltyminių kultūrų gamyba yra svarbi ir dirvožemio kokybei, biologinei įvairovei bei klimato kaitos švelninimui. Tokios kryptys yra logiškos ir naudingos, todėl jas palaikome.

Taip pat sutinkame, kad ūkininkams reikalinga sąžininga parama, o moksliniai tyrimai bei inovacijos yra būtinos. Tačiau šiuo atveju labai svarbu aiškiai įvardyti į kokias veiklas orientuojamasi – ar tai baltyminių pašarų gamybos skatinimas, ar augalinės mitybos propagavimas.

Daugiausia abejonių kelia Iniciatyvos nuostatos, susijusios su augalinės mitybos populiarinimu ir kulinarinio ugdymo programomis, orientuotomis į augalinę virtuvę. Iki šiol nėra moksliskai patvirtinta, kad tokia kryptis reikšmingai mažintų anglies dioksido (CO₂) emisijas ar pagerintų visuomenės sveikatą. Pažymėtina, kad toks Iniciatyvos turinys gali atspindėti siauresnės interesų grupės požiūrį, todėl kyla klausimas, ar ji atitinka visos ES politikos prioritetus.

Svarbu paminėti, jog pati Europos Komisija savo oficialiuose dokumentuose aiškiai pasisako už subalansuotą mitybą, pripažįsta gyvulinės kilmės produktų reikšmę ir nei propaguoja veganizmo, nei ragina pereiti prie išimtinai augalinio maisto. Todėl svarbu, kad Lietuvos pozicija dėl Iniciatyvos nebūtų pritarianti visai jos apimčiai be išlygų, o būtų subalansuota ir atlieptų gyvulininkystės sektoriaus nuogaštavimus.

Be to, svarbu paminėti, kad šiuo metu Žemės ūkio ministerijoje veikia darbo grupė, kuriai pavesta įvertinti gyvulininkystės sektoriaus būklę, tendencijas bei išanalizuoti pokyčių priežastis. Vertinant Iniciatyvą, raginimai remti augalinės mitybos plėtrą, kelia tam tikrų prieštaravimų – matome dalies augalinės produkcijos perteklių ir augantį konkurencinį spaudimą iš užsienio rinkų. Todėl manytina, kad racionaliau būtų koncentruotis į gyvulininkystės sektoriaus stiprinimą.

Atkreiptinas dėmesys, kad Rūmai, teikdami pasiūlymus XIX-osios ir XX-osios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoms, siūlė nusimatyti tikslą – paruošti ir įgyvendinti

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

apsirūpinimo baltyminių pašarais įgyvendinimo programą, kadangi visa ES, tame tarpe ir Lietuva, vis dar yra priklausomos nuo importuojamų baltyminių pašarų. Vietinė baltyminių kultūrų gamyba didina gyvulininkystės sektoriaus konkurencingumą, o šių kultūrų auginimas prisideda prie dirvožemio kokybės gerinimo, biologinės įvairovės išsaugojimo ir klimato kaitos švelninimo. Be to, tai sudaro prielaidas inovacijų diegimui, perdirbimo sektoriaus plėtrai, naujų verslo modelių atsiradimui bei prisideda prie regioninės ekonomikos stiprinimo.

Atsižvelgdami į tai, siūlome Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komiteto suformuoti tokią Lietuvos poziciją:

- aiškiai atskirti, kad Lietuva palaiko tik tas Iniciatyvos dalis, kurios susijusios su strategine autonomija, baltyminių pašarų gamyba, moksliniais tyrimais bei parama ūkininkams;
- nepalaikyti Iniciatyvos dalių, susijusių su augalinės mitybos propagavimu, kol nėra mokliškai pagrįstų įrodymų dėl jų naudos;
- įpareigoti Vyriausybę parengti ir įgyvendinti nacionalinę apsirūpinimo baltyminių pašarais programą, užtikrinančią nuoseklų šio sektoriaus vystymąsi, mažinančią priklausomybę nuo importo bei darną su nacionaliniais gyvulininkystės plėtros ir skatinimo tikslais.

Pagarbiai

Direktorius

Sigitas Dimaitis

Agnė Ribauskienė, tel. +370 652 39578, el. p. a.ribauskiene@zur.lt

Modestas Rezgys, tel. +370 699 17769, el. p. m.rezgys@zur.lt